

aktivitetsbarnehage i Trondheim

av Kine Djupevag Fristad

I en aktivitetsbarnehage er aktivitetene det bærende strukturelementet i barnas hverdag. Barna har ikke faste baser, men barnehagen består av definerte aktivitetsområder. Barna beveger seg fritt fra aktivitet til aktivitet - både ute og inne.

Jeg ønsker å ta tak i aktivitetsbarnehagens pedagogikk for å se på hva fremtidens barnehage kan være, og for å danne grunnlaget for en interessant arkitektur. Viktige stikkord blir utforming av rom (både inne og ute), romforløpet og forholdet mellom inne og ute.

romprogram

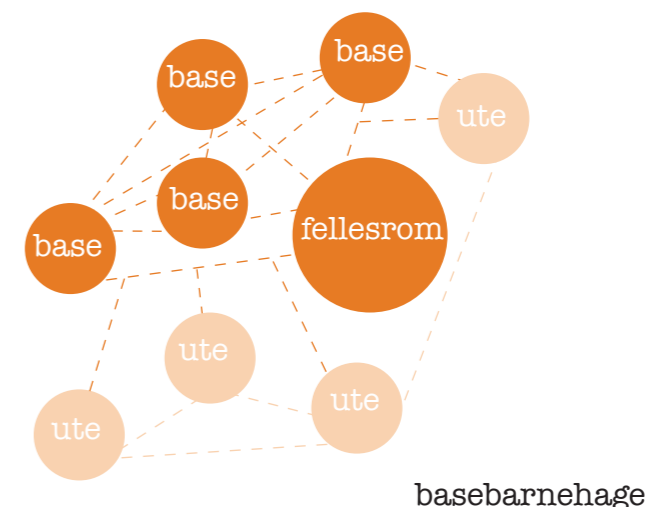
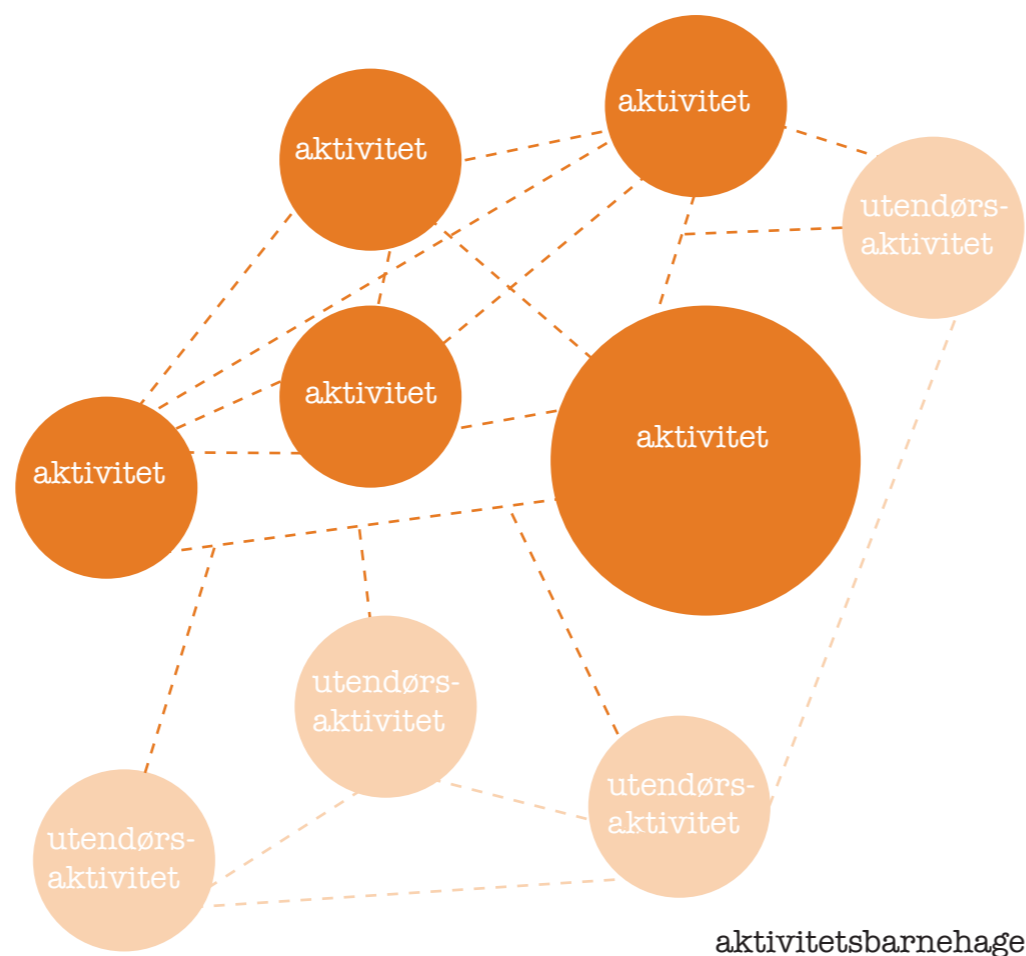
Romprogrammet er et veiledende arealprogram for barnehager i Trondheim. Det er basert på 72 storbarnsekvivalenter. Barnetallet vil variere mellom 54 og 72 barn, og antall voksne på jobb til enhver tid vil variere mellom 6 og 12, avhengig av antall store og små barn. De aller minste barna har behov for å sove i løpet av dagen.

Romprogrammet tar ikke stilling til hvordan barnehagen skal drives - om det er en avdelingsbarnehage eller en basebarnehage. Hvilken pedagogikk som benyttes har noe å si for hvordan huset brukes. I aktivitetsbarnehagen tilhører hele huset alle barna. Slik kan barna tilbys et større spekter av aktiviteter og rom, og de ansatte kan organisere seg slik at de kan brukes der de føler at de har mest ressurser. Pedagogiske ledere befinner seg i ulike rom som tilbyr ulike aktiviteter, mens noen ansatte flytter i mellom der det er mest behov.

Siden ingen av barna har faste baser, er det mest hensiktsmessig med én hovedakomst med tilhørende garderobe. Her blir barna tatt i mot og registrert når de kommer. I løpet av dagen er det vanlig å ta en pause i aktivitetene, og ha en felles samlingsstund. Etter samlingsstunden deler man seg i mindre grupper for å spise. Barna har da en fast gruppe, og et fast sted de spiser på. På denne måten får man mer matro.

struktur

Strukturmessig kan aktivitetsbarnehagen minne om en basebarnehage. Forskjellen ligger i at en vanlig basebarnehage har barna faste baser hvor de hører til og oppholder seg, pluss fellesrom hvor de kan treffes. Aktivitetsbarnehagen er dermed noe løsere i sin struktur, men ved å la noen av aktivitetsrommene i aktivitetsbarnehagen være store nok til at de kan fungere som baser, kan disse to barnehagene ha samme struktur. Slik sikrer man fleksibel drift.

	Program Nettoareal m ²	Kommentarer
LEKE- OG OPPHOLDSAREAL (LOA)		
Baser f.eks. 4 stk. i ulike størrelser		Noe av leke- og oppholdsarealet kan, om ønskelig,
Felles samlingsrom/motorisk lek		legges til kjøkken, garderobe
Felles lekerom/temarom f.eks. 4 stk. i ulike størrelser		og kommunikasjonsareal
Sum leke- og oppholdsareal	288	
KJØKKEN		
Kjøkken	26	2 stykk kjøkken
Oppholdssone		
Sum kjøkken	26	
BARNAS GARDEROBER		
Tørrgarderobe	36	0,5 m ² per barn
Grovgarderobe, vask og WC	36	0,5 m ² per barn
Toaletter og håndvasker (eventuelt "vaskerom")	27	
Sum barnas garderober	99	
STELLEROM OG HC-TOALETT		
Stellerom med toalett	10	
HC-toalett med stellebenk	6	
Sum stellerom og HC-toalett	16	
MØTE- OG PAUSEROM		
Komb. møte- og pauserom	16	
Møterom	15	Grupperom/spes.ped
Inngangsrom (vestibyle)	15	
Sum møte- og pauserom	46	
PERSONALETS ROM		
Kontorarbeidsplasser	20	
Garderober, toaletter, dusj	15	0,5 m ² per ansatt + 6 plasser
Sum personalets rom	35	
LAGER OG RENHOLDSSENTRAL		
Lager for leker	16	
Lager for utstyr	7	
Lager for matvarer	5	
Stollager	8	
Renholdssentral	8	
Sum lager og renholdssentral	44	
SUM NETTOAREAL	554	Derav 52 % LOA
Beregnet bruttoareal med brutto-/nettofaktor 1,25	693	

aktiviteter

For å definere aktiviteter som kan foregå i barnehagen tar jeg utgangspunkt i rammeplanen for barnehager.

Aktiviteter med lik karakter kan foregå på samme sted. Organiserer derfor aktivitetene i forskjellige kategorier.

KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST

- lek med bokstaver og ord
- alfabetet
- bøker / bibliotek
- eventyrstund
- skrive / lese
- lydbok
- IKT

KROPP, BEVEGELSE OG HELSE

- gymnastikk: grovmotorikk og finmotorikk
- løpe
- klatre
- balansere
- hoppe
- tur
- ake
- sykle
- vannlek
- massasje
- matlaging
- lære om kosthold
- kjøkkenaktiviteter
- dyrking av grønnsaker
- dyrehold

KUNST, KULTUR OG KREATIVITET

- male / tegne
- sy / strikke
- keramikk
- snekre
- musikk
- dans
- instrumenter
- høre på lyder
- drama / rollespill
- kle seg ut

NATUR, MILJØ OG TEKNIKK

- tur
- konstruksjonslek / byggeklosser
- dyrking av egen mat
- forske
- studere ulike materialer
- observere de ulike årstidene

ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI

- sanse
- meditere / tenke
- samarbeide
- rollespill
- mental ro
- stille lek

NÆRMILJØ OG SAMFUNN

- tur i nærmiljøet
- større ekskursjoner

ANTALL, ROM OG FORM

- arkitektur; romlige erfaringer
- regne
- telle
- keramikk
- erfare størrelser

ATELIER

- male / tegne
- sy / strikke
- keramikk
- snekre

BIBLIOTEK

- lek med bokstaver og ord
- alfabetet
- bøker / bibliotek
- eventyrstund
- skrive / lese
- lydbok
- IKT
- forske
- regne / telle
- konstruksjonslek / byggeklosser

TEATER

- musikk
- dans
- instrumenter
- høre på lyder
- drama / rollespill
- kle seg ut

UTELEK

- gymnastikk: grovmotorikk og finmotorikk
- løpe
- klatre
- balansere
- hoppe
- tur
- ake
- sykle
- vannlek
- studere ulike materialer
- observere de ulike årstidene
- dyrking av grønnsaker
- dyrehold

SANSEROM

- sanse
- meditere / tenke
- mental ro
- stille lek
- massasje
- vannlek

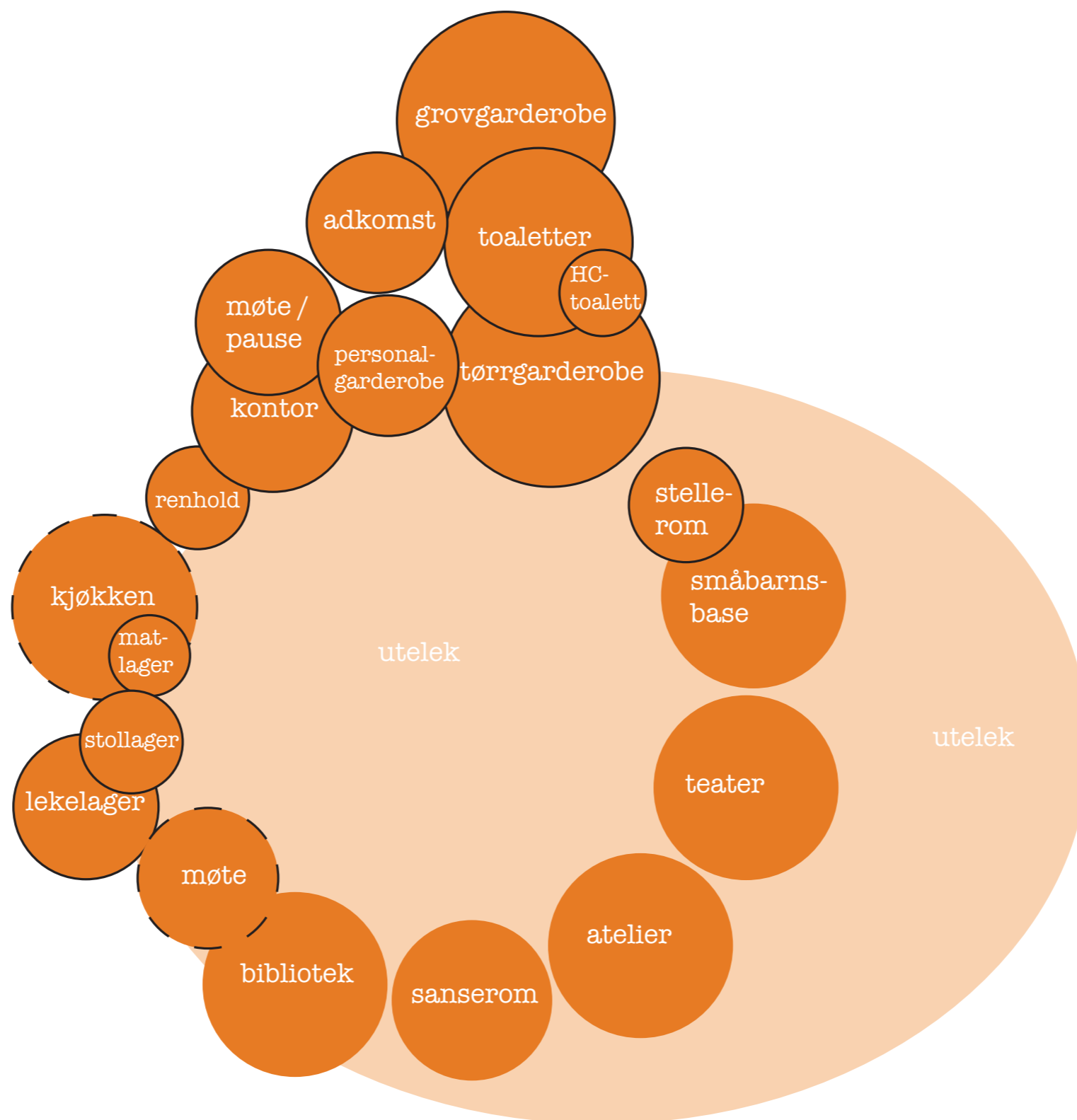
KJØKKEN

- matlaging
- lære om kosthold
- kjøkkenaktiviteter

organisering

aktivitetsområder

betjenende elementer

romlige intensjoner

Inspirerende og varierte rom stimulerer barnas fantasi, og form og innhold har mye å si for hvordan vi oppfatter et rom. Signalene rommet gir, stemningen rommet skaper, og det som fyller rommet forteller noe om hva som skjer der. Jeg ønsker at barnas omgivelser skal være inspirerende og stimulere fantasien slik at de ønsker å være aktive, og også på egenhånd ta initiativ til aktiviteter og uplanlagt lek.

form

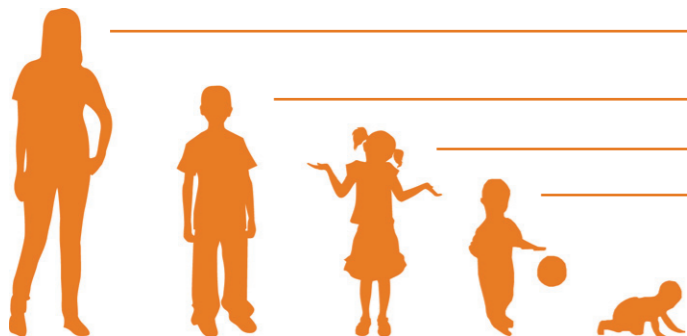
Organiske former konnoterer til det mer personlige, kroppslige og sannselige erfarte ved vår kunnskap. Disse formene kan skape forundring, mens geometriske former konnoterer til oversiktligheten og systematikken i vårt begrep om kunnskap (det abstrakte). I aktivitetsbarnehagen blir oversiktlighet viktig, slik at aktivitetene blir lett tilgjengelige - og barna vet hva de har å velge mellom.

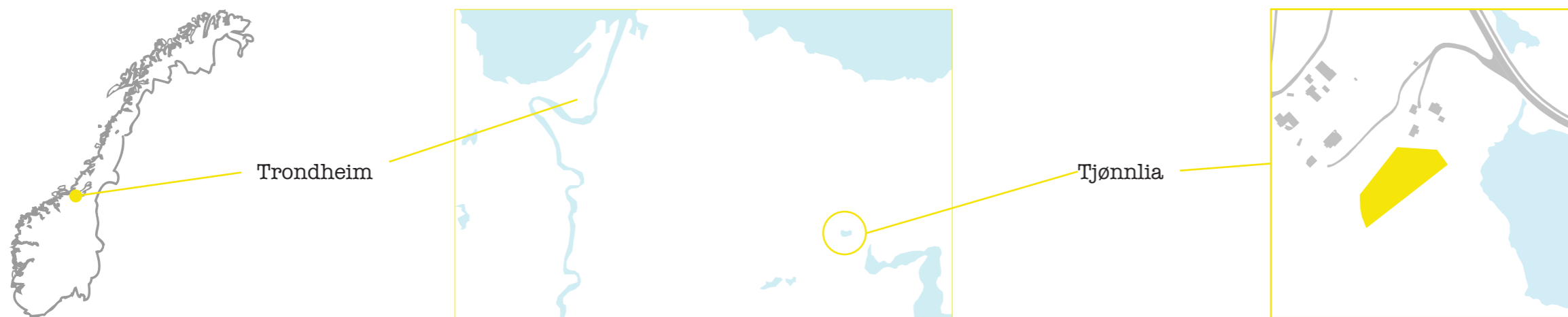
fysisk aktivitet

Barn som leker ute er mer fysisk aktive enn barn som leker inne. Ved å legge seg til gode vaner og være fysisk aktiv i tidlig alder investerer barna i sin egen helse senere i livet. Naturen skaper forundring og inspirerer til lek. Det er viktig at kontakten mellom ute og inne er god, slik at det å velge å leke ute er et valg på lik linje med å delta i en innendørsaktivitet.

størrelser

Voksne og barn i ulik alder har ulik høyde, og dermed ulik sikthøyde og virkelighetsoppfatning. En variasjon av store og små rom vil oppfordre til ulike aktiviteter. Fra det store rommet som oppfordrer til grovmotoriske aktiviteter til det lille hemmelige rommet som ingen voksne kan få plass i.

sted :

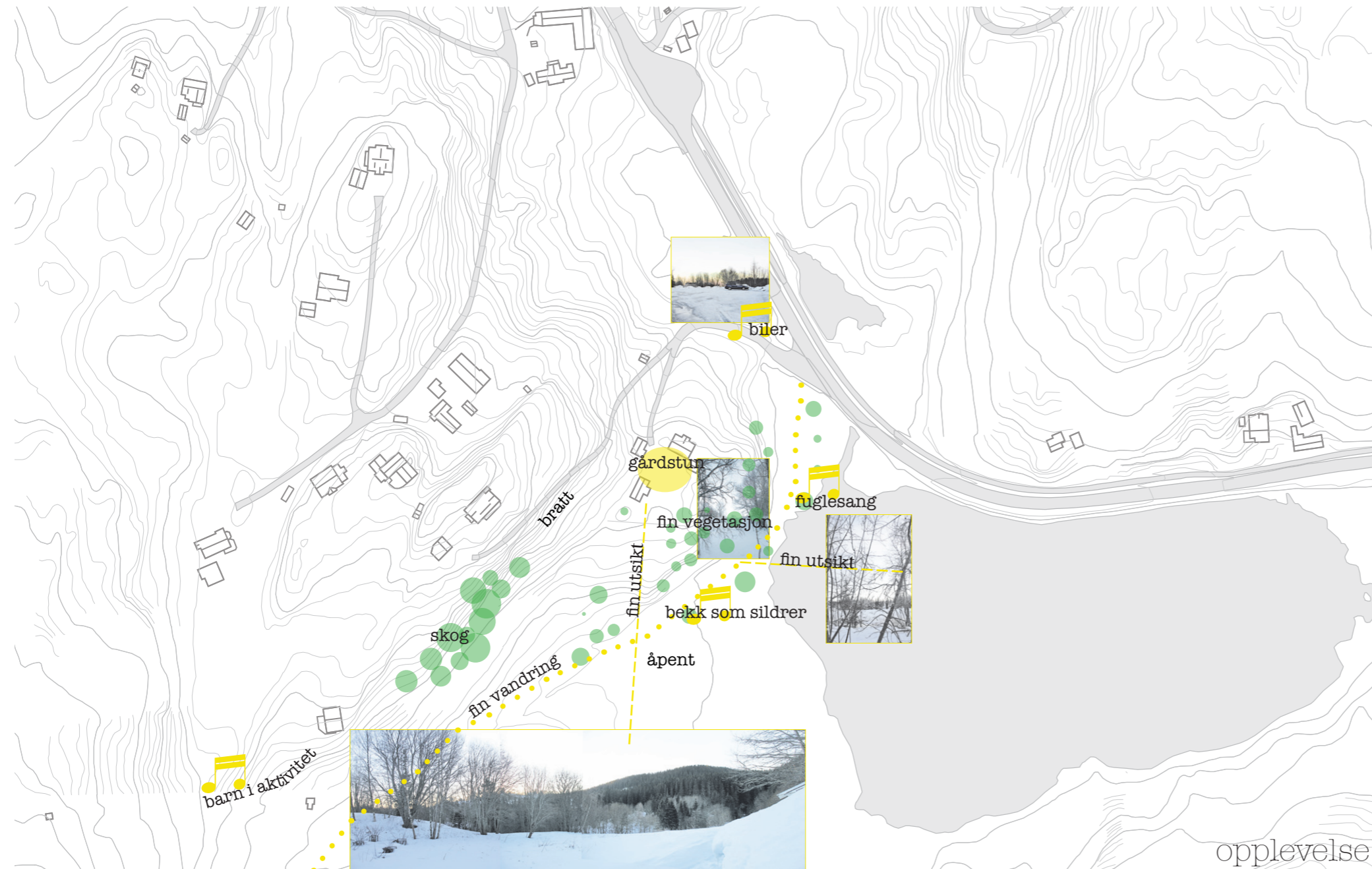
Tomten på Tjønnlia i Trondheim er regulert til barnehageformål. Den har fine kvaliteter i form av vegetasjon og spennende natur ,og ligger tett opp til turveg til Estenstadhytta og en alpinbakke. Tomten innbyr til aktivitet.

opplevelse av stedet

Vinter Naturen sover. Alt er dekket av et hvitt teppe. Lyden av barn i aktivitet dominerer stedet. Alpinanlegget er i full drift, og det blir flittig brukt.

Vår Det hvite teppet er borte. Naturen har våknet. Overalt høres fuglesang. Bekken sildrer, og stedet preges av natur i aktivitet.

aktivitet i området

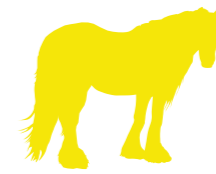
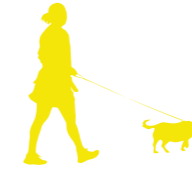
Stokkan alpklubb har etablert seg i bakken vest for tjønna. Det er etablert **varmestue/lagshytte**, hvorfra det serveres vafler og kaffe i skisesongen.

Tjønalia gård brukes i dag som avlastningsboliger for funksjonshemmet ungdom. Det er ikke lenger gårdsdrift på gården.

Det er etablert **turveg til Estenstadhytta**. I tillegg til vanlig utfart, benyttes denne også av ridende og av turgåere med hund. Om vinteren prepareres skiløype til Estenstadhytta med snøscooter.

Vikarauntjønna har et rikt dyreliv og er verdifull som ekskursjonsområde for undervisning og studier på ulikt nivå. Om sommeren foregår fiske og noe bading i vannet, og om vinteren er det noe skøyteaktivitet på isen.

Det foregår gårdsdrift og dyrehold på **Sæterbakken gård**. I tilknytning til gården er det åpne arealer og dyrket mark. Området sørøst for gården brukes til sommerbeite av hester, og disse hestene er et viktig ledd i rehabilitering av unge mennesker. Sæterbakken gård har fungert som tumle- og aktivitetsplass for barn og unge.

naturforhold

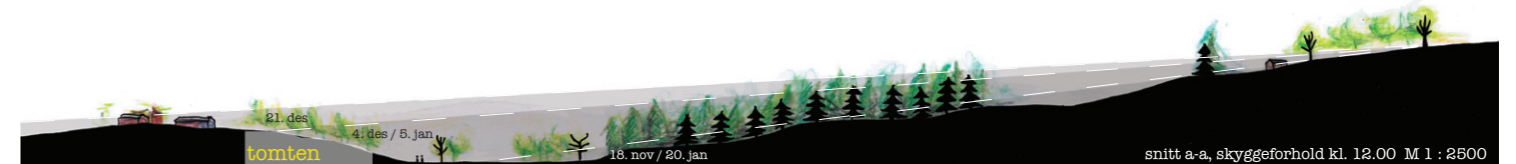
Tomten ligger i en sørvendt skråning, med en høydeforskjell på 9 meter fra laveste til høyeste punkt. Tomten heller ikke jevnt, og **stigningen** varierer fra 1:3 til 1:15, avhengig av hvor på tomten man måler.

Topografisk er tomten omgitt av fjell, de høyeste i sørvest. Dette har innvirkning på tomtens solforhold. Det er lite kveldssol på tomten.

Solstudier gjort for tidspunktene 09.00, 12.00 og 15.00 viser at den øverste delen av tomten har best solforhold.

Tomten ligger i nær tilknytning til natur, og særlig øst på tomten er det en del fin **vegetasjon**, løvtrær.

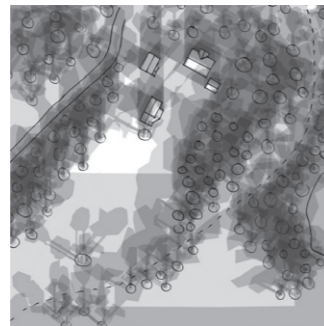
Vegetasjon og fjell i vest skjermer for vestavind. **Vindforholdene** ellers forteller at vintervind kommer fra sørvest og sommervind fra nordøst.

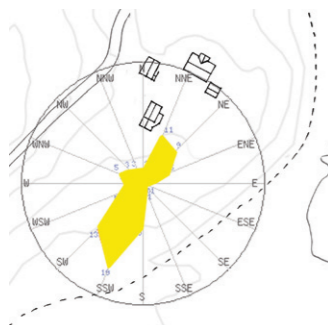
stigning

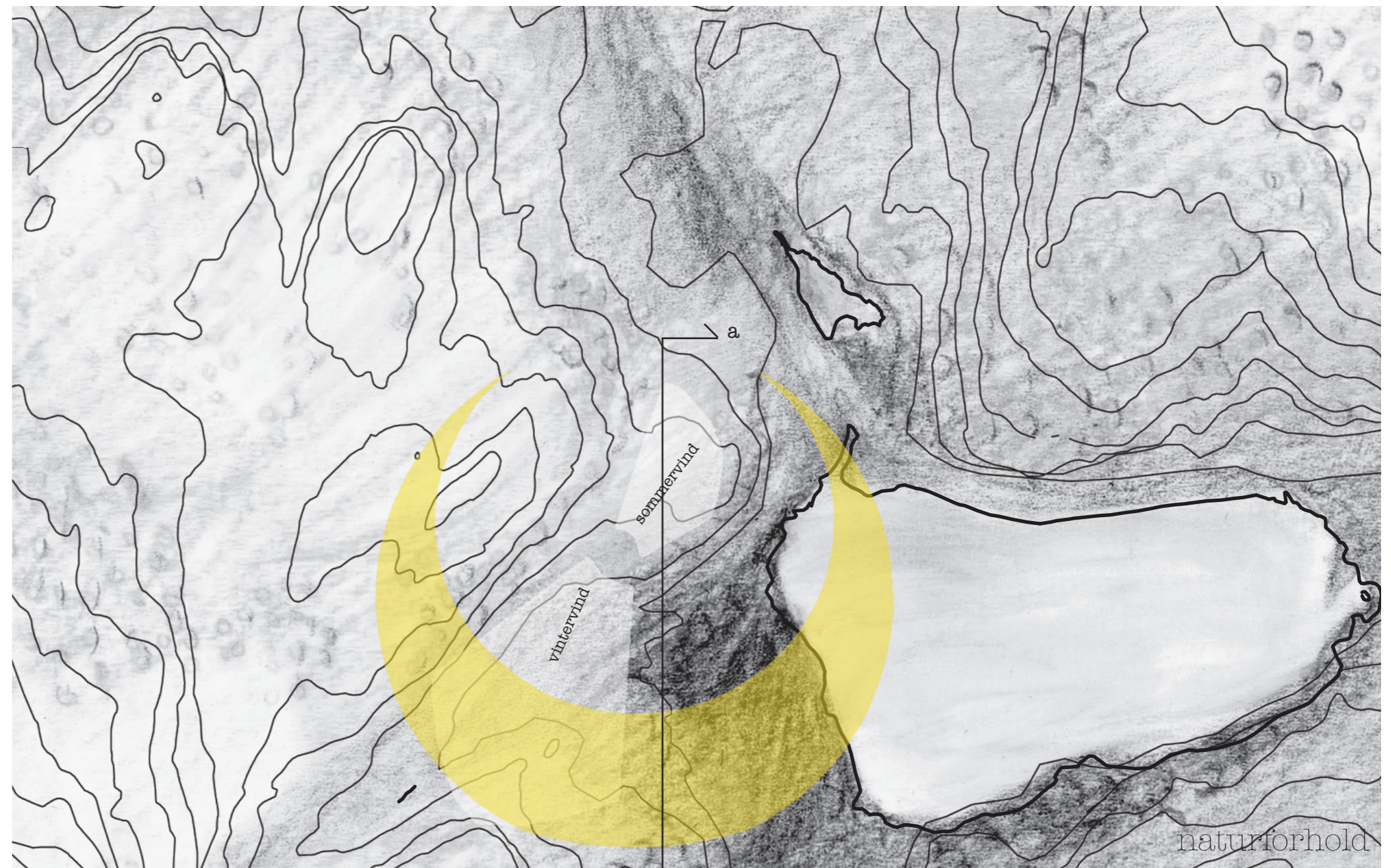
solstudier

vindforhold

vegetasjon

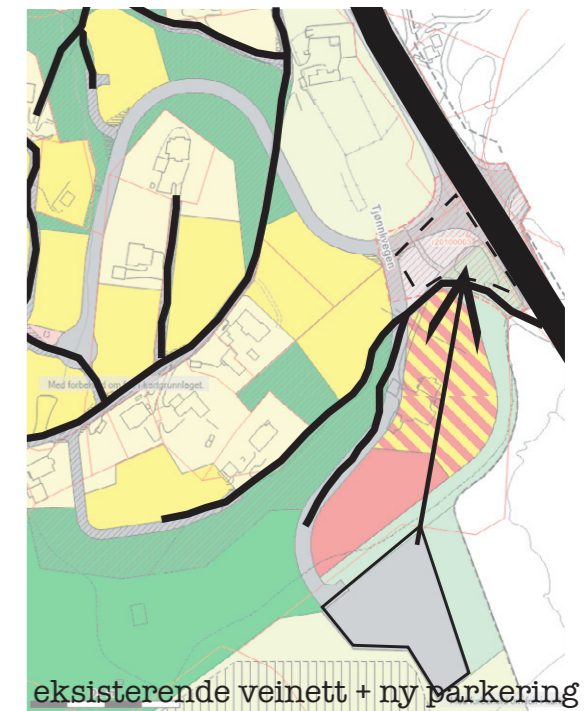
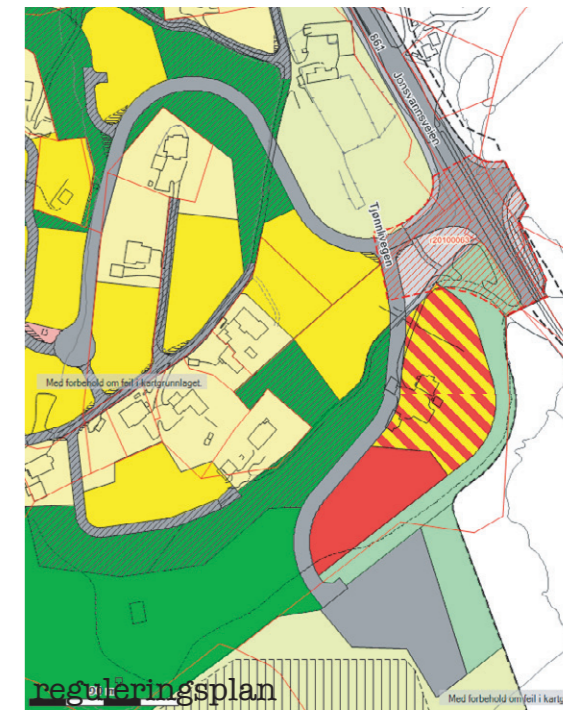
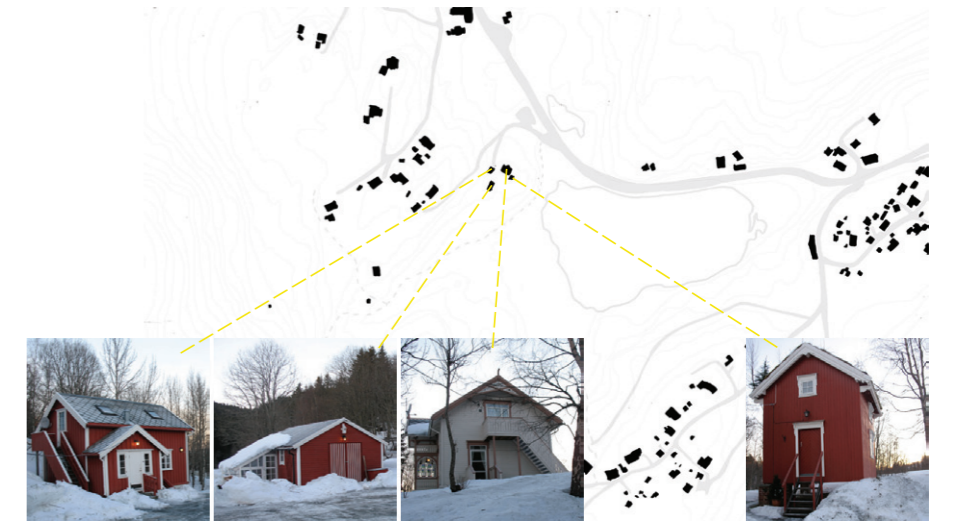

samfunnsstruktur

Typologi og bebyggelsesstruktur:

Området består av frittliggende småhusbebyggelse som følger terrenget og veinettet.

Reguleringsplanen viser parkeringsplass regulert sør for tomten. Parkeringen skal betjene barnehage, alpinbakke og turveg. Tilkomsten til parkeringsplassen stenger inne barnehagetomten, og ligger som en barriere i turvegen. Utbedrer i stedet eksisterende parkeringsplass ved Jonsvannsveien, like ved begynnelsen på turvegen. Legger tilrette for å avlevering av barn til barnehage og alpinbakke ved barnehagetomten. Dette fører til endring av regulert veinett. Regulert veinett ligger imidlertid som en levning fra en gammel reguleringsplan med flere planlagte boligtomter enn nåværende. Ved å utbedre eksisterende veinett kan man likevel sikre adkomst til alle boligtomtene, og inngrepet i området blir mindre brutalt.

samfunnsstruktur

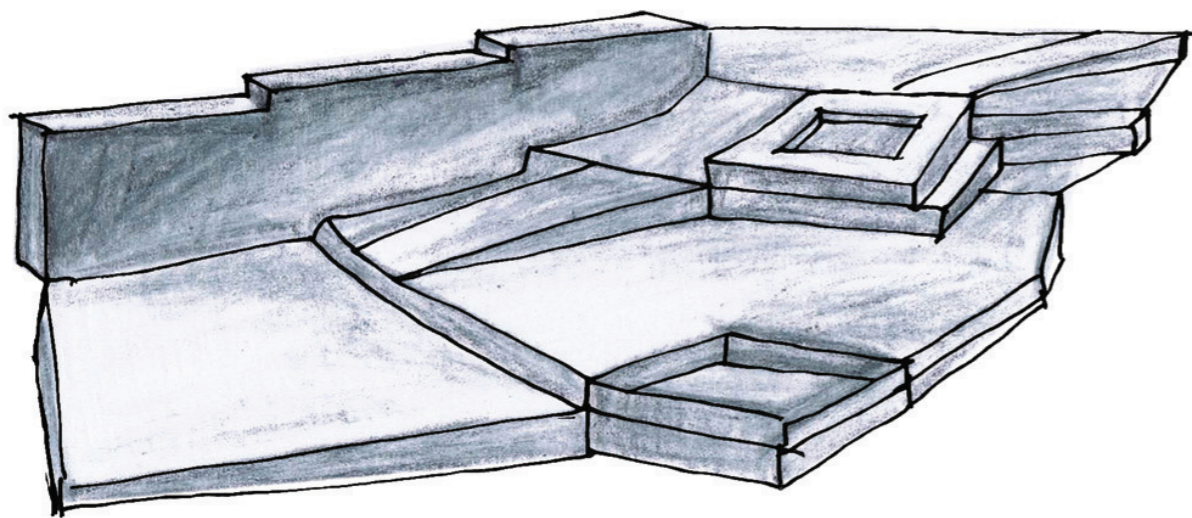
eksisterende veinett + ny parkering

arkitektonisk innfallsvinkel :

Skape definerte aktivitetsområder i form av et massivt arkitektonisk skapt gulv og klimatiserte bokser.

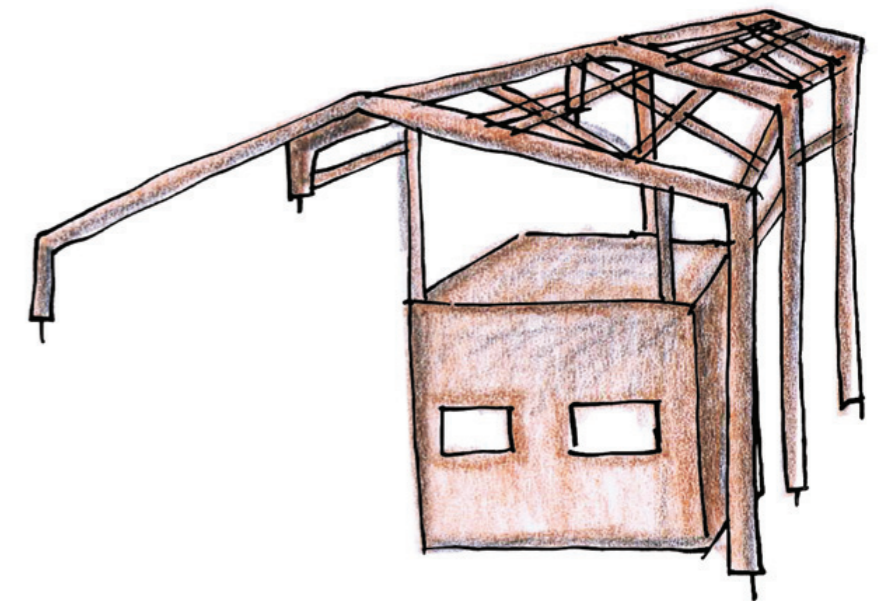
det tunge gulvet

Det tunge gulvet understreker nivåforskjellene i terrenget, og skaper et tydelig skille mellom det som er menneskeskapt og naturen. Gulvet definerer aktivitetssoner, og skal takle hard bruk som biler, fundament for bygninger, sykling, lek med ball, paradishopping etc. Skillet mellom inne og ute viskes ut ved at gulvet er det samme både inne og ute.

den lette konstruksjonen

Den lette konstruksjonens oppgave er å skjerme for vær og vind, og består i et tak som ligger over deler av det tunge gulvet. Klimatiserte bokser henger fast i den lette konstruksjonen.

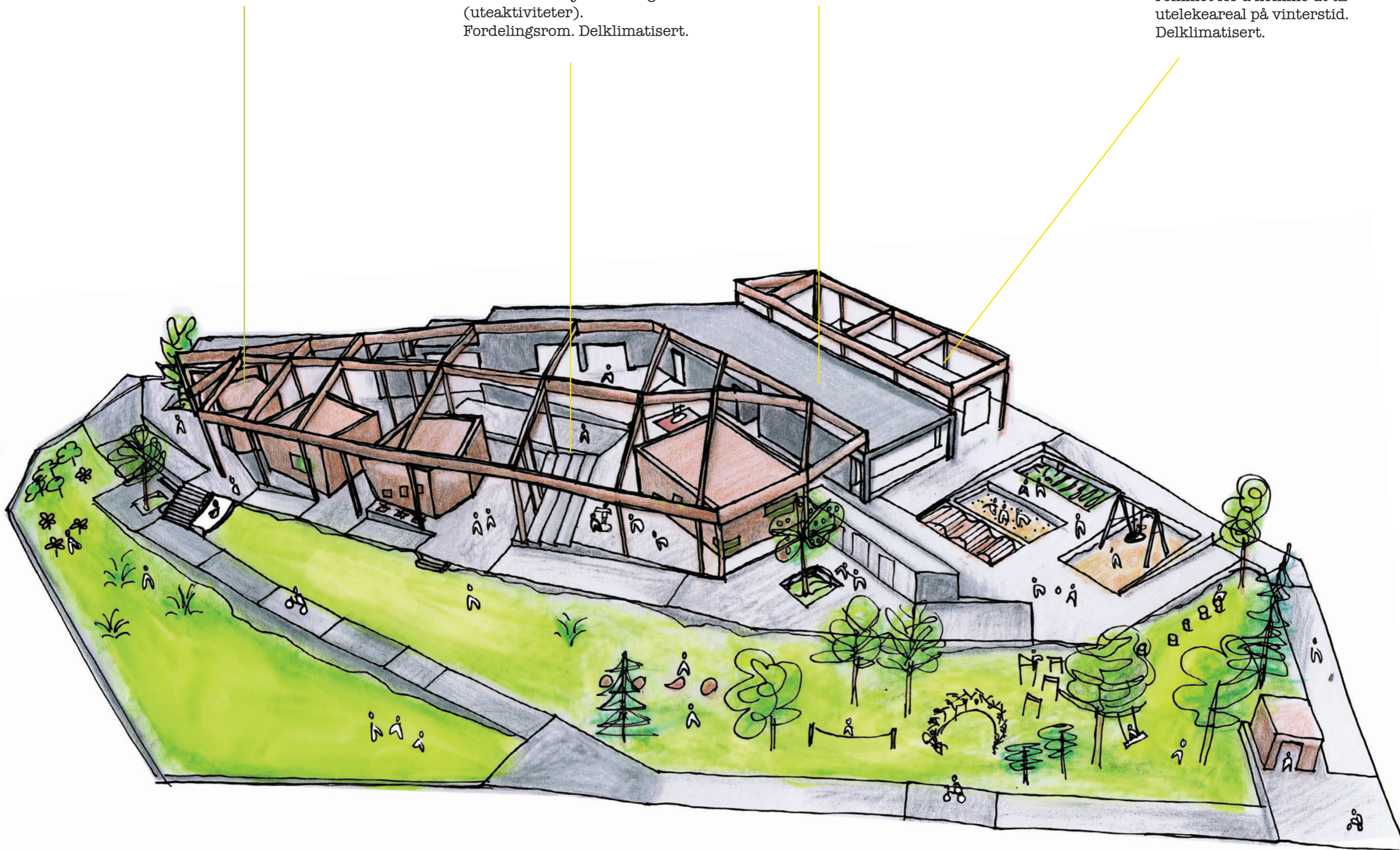
de ulike bestanddelenes oppgaver

Aktivitetsboksene Rom for ulike aktiviteter av mer stillesittende karakter. Klimatisert.

Det store rommet Rom for ulike aktiviteter hvor man er i fysisk bevegelse (uteaktiviteter). Fordelingsrom. Delklimatisert.

Betonggrotten Inneholder alle betjenende funksjoner. Klimatisert.

Slusen Adkomst og grovgarderobe. Barna sluses gjennom dette rommet for å komme ut til utelekeareal på vinterstid. Delklimatisert.

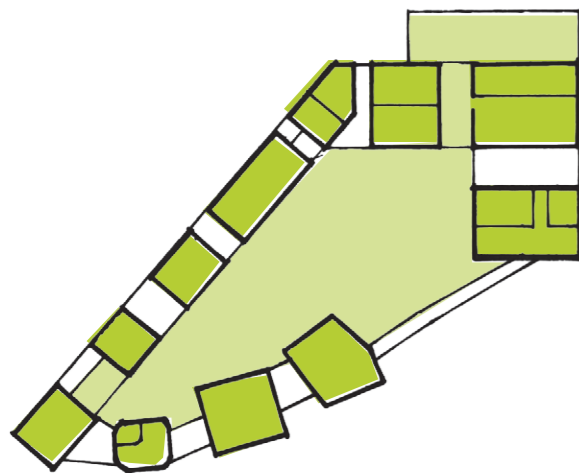
ulik årstid, ulik bruk

Den delklimatiserte sonen økes og minkes avhengig av temperatur, årstid og behov. Dette gjøres ved at områdene mellom aktivitetsboksene fungerer som en dobbeltfasade.

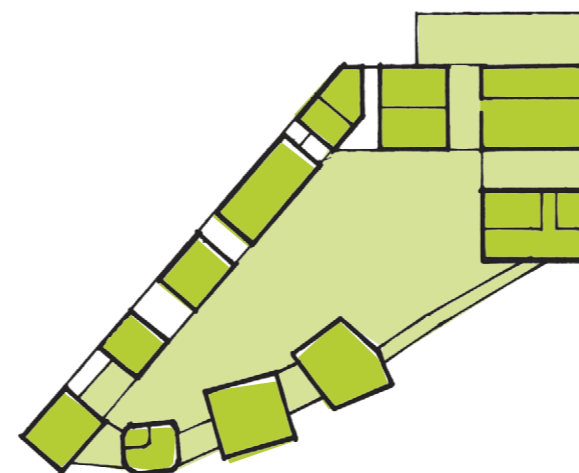
Ventilasjon Dobbeltfasaden er en tilluftsfasade, hvor mellomrommet brukes til å forvarme luften om vinteren. Luften trekkes fra mellomrommet og inn i boksene som har et balansert ventilasjonsanlegg. Betonggrotten har eget ventilasjonssystem. Det store rommet ventileres naturlig og brukes som avtrekkskanal.

● klimatisert

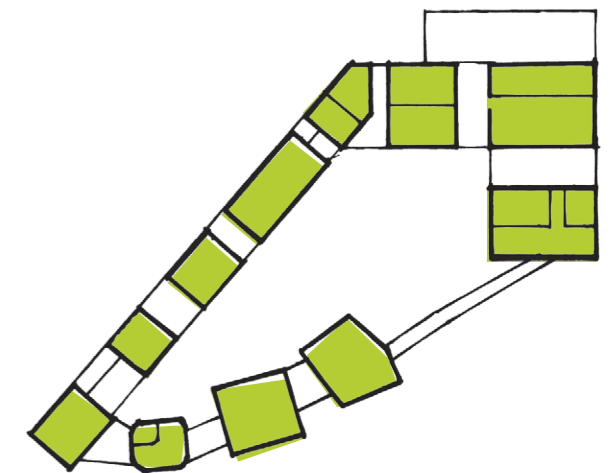
● delklimatisert

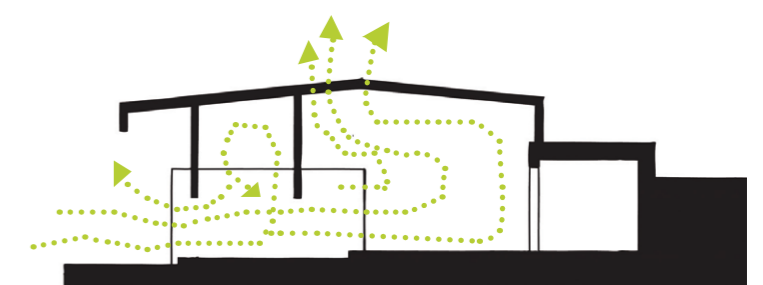
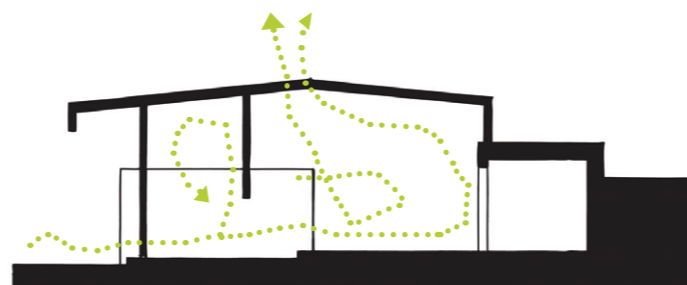
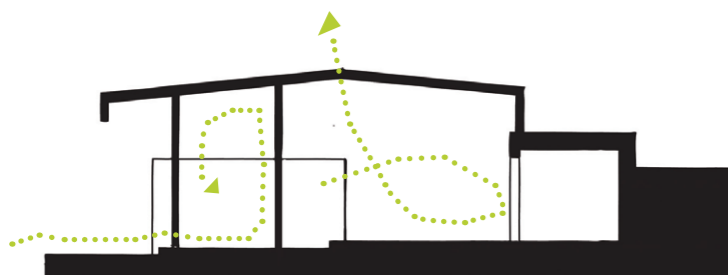
vinter

vår / høst

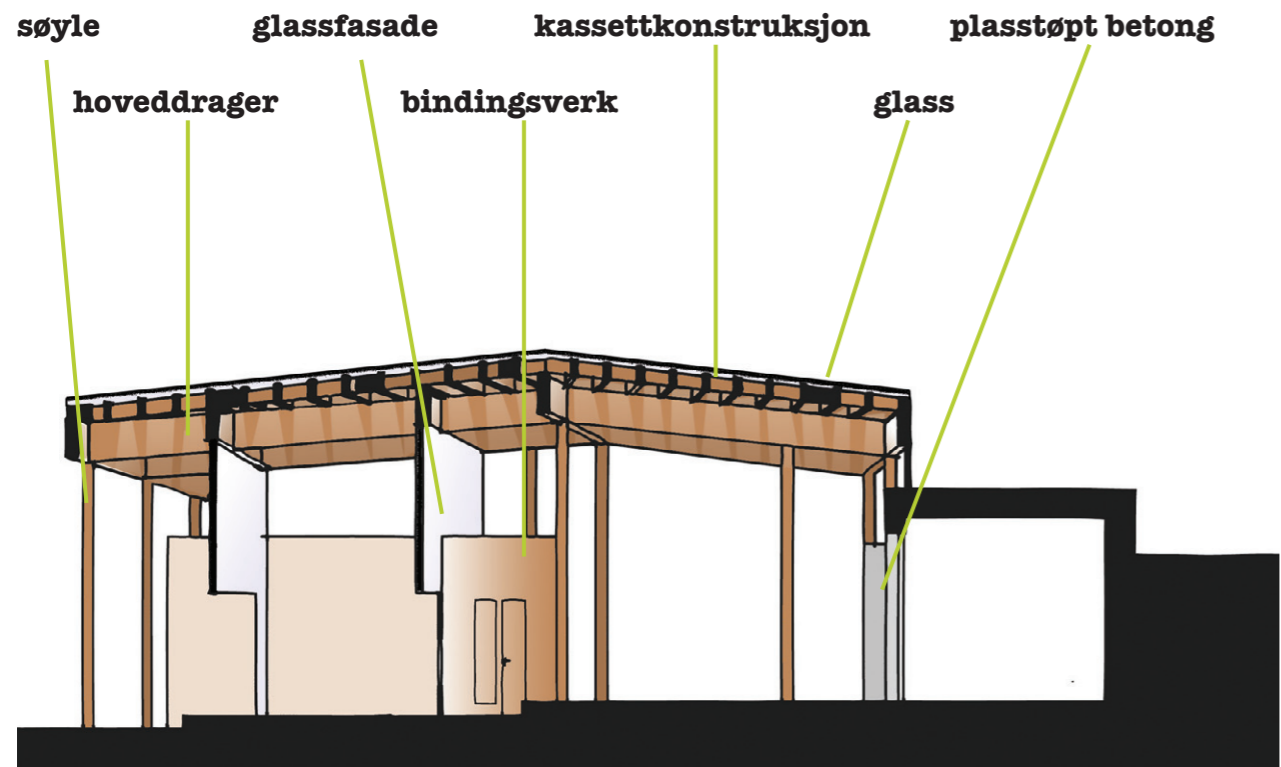

sommer

konstruksjon

Den lette konstruksjonen består av søyler og dragere i tre. Taket ligger som et flak oppå hoveddragerne, og er en kassettkonstruksjon i tre. Denne kassettkonstruksjonen dekkes med glass for å skjerme for vær og vind, og for å slippe inn lys. Glassfasadene festes i drager som igjen festes i hoveddragerne. De klimatiserte boksene er bindingsverk i tre, og betonggrotten i plasstøpt betong.

materialpalett

Gulv

Det massive gulvet er av impregnert råbetong (behandlet med Lithurin). Inne i de klimatiserte boksene legges industriparkett, med unntak av sanserommet som får et steingolv med ulike typer stein.

Vegger

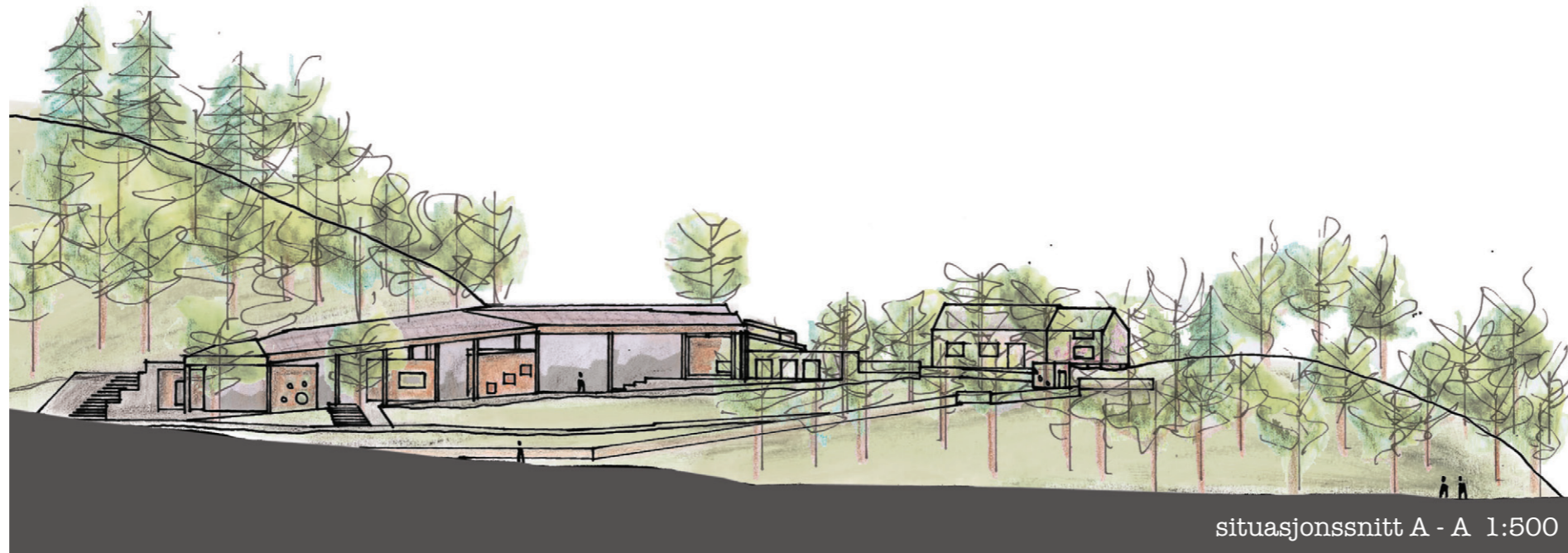
Utvendige vegger i aktivitetsboksene er kledd i Kebony tre. Innvendige vegger + lukkede trevegger i betonggrotten som ikke er en del av aktivitetsboksene er i hvitbeiset panel. Dobbeltfasader og innvendige vegger i betonggrotten hvor man vil ha utsyn er i glass.

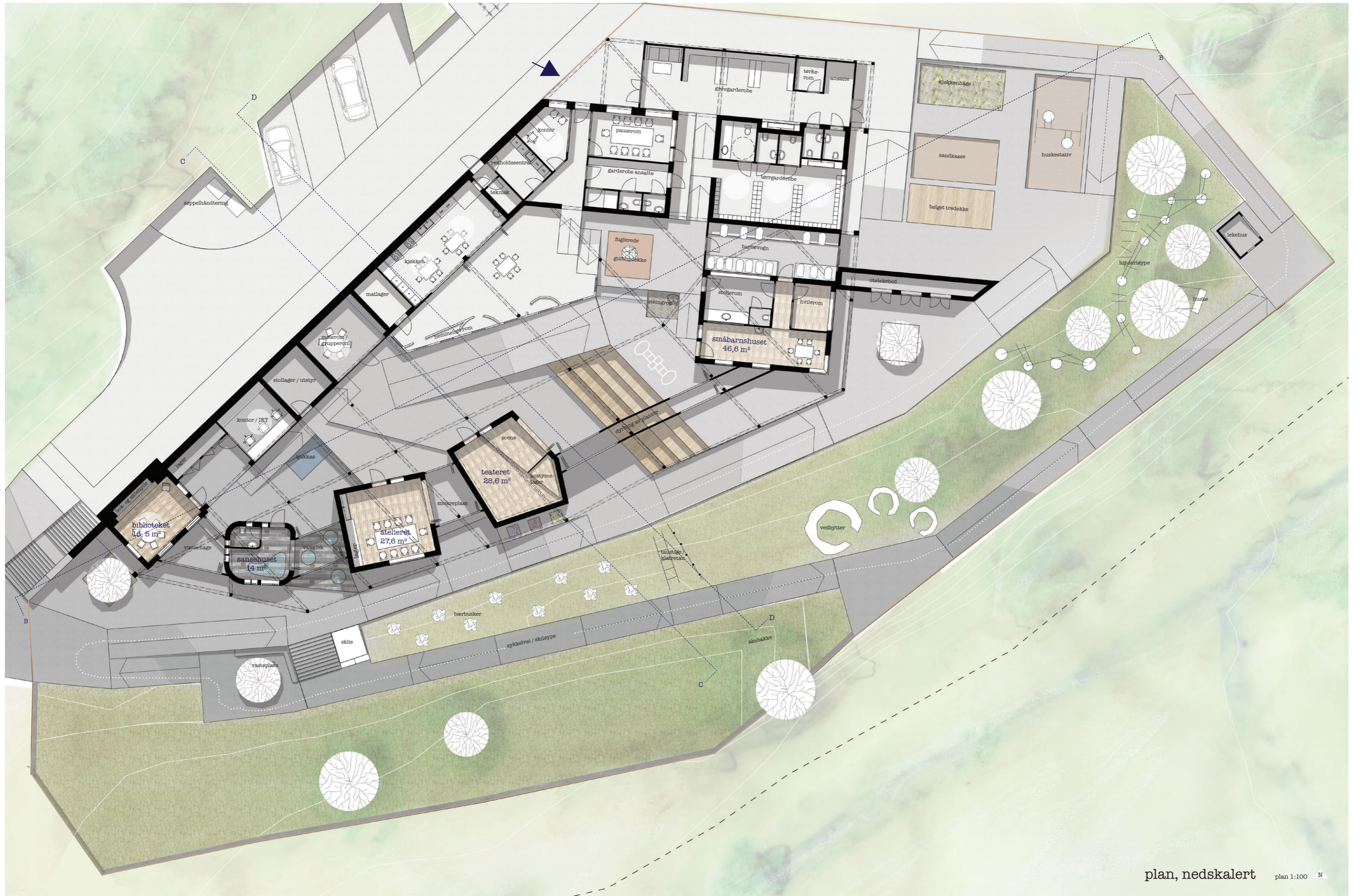

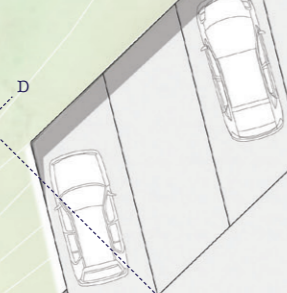
situasjonsplan 1:500

situasjonssnitt A - A 1:500

D
C
søppelhåndtering

kontor
renholdsentre
teknisk

pauserom
garderobe ansatte
lørgarderobe

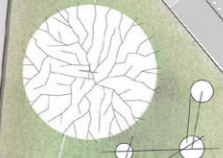
støv-garderobe
tørke-rom
ansatte

kjøkkenhage

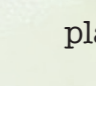
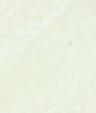
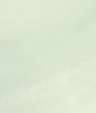
sandkasse

huskestativ

belget tredekke

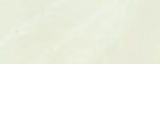
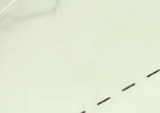
lekehus

figurerede
gumibakke

barnevogn
støkerom
hvilerom

småbarnshuset
46,6 m²

steingryp

dyping avpland

scene
teateret
28,6 m²
kostyme-
lager

atelieret
27,6 m²
lager

sanshuset
4 m²
vannleik
vintornage

biblioteket
16,5 m²
tryk og innpakning
lager

stollager / utstyr

kontor / IKT

høgen

høstern /
grupperom

matlager

hjemmelagerrom

kjøkken

teknisk

steingryp

støkerom
hvilerom

småbarnshuset
46,6 m²

utelekehod

huske

hindritype

lekehus

dyping avpland

småtreplass

vannleik

vintornage

tryk og innpakning

skille

sykkelvei / skiløype

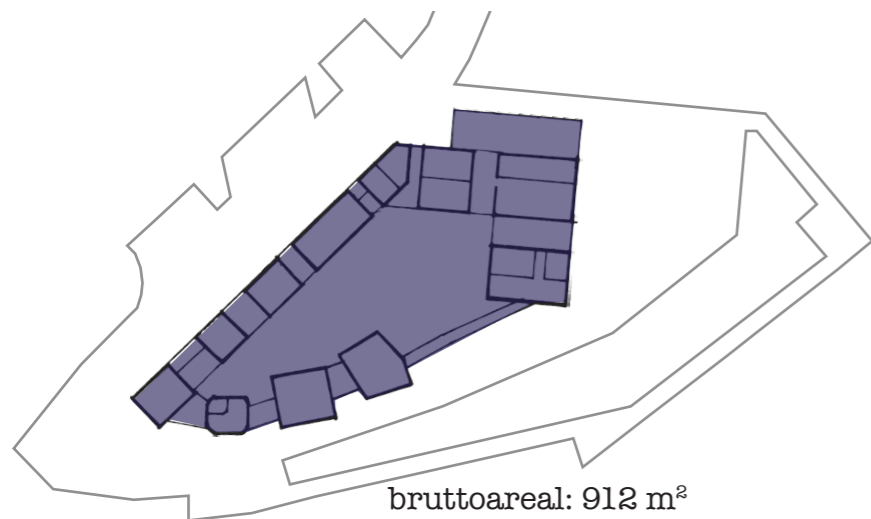
akebakke

vedhytter

taustupe
klatretau

baertusker

rauteplatt

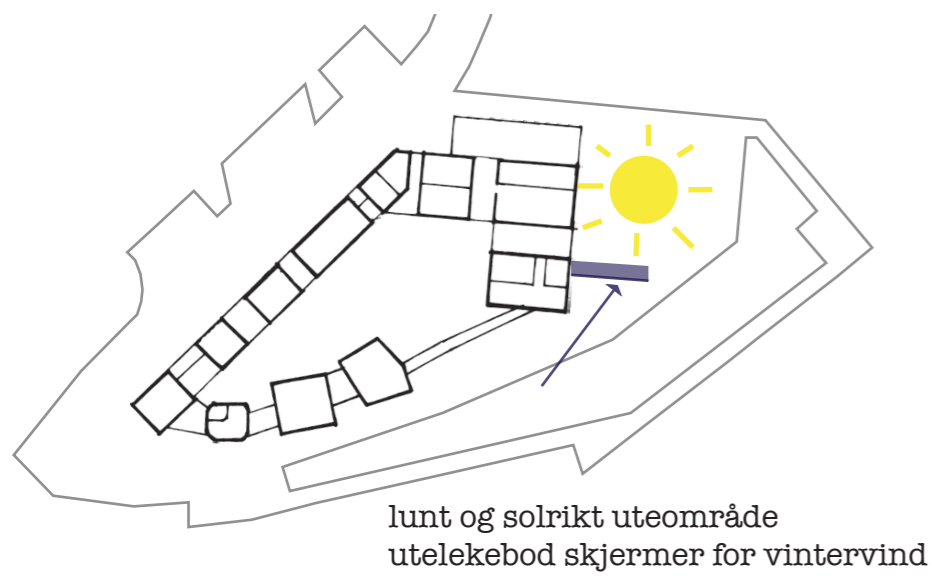
bruttoareal: 912 m²

klimalisert areal: 356 m²

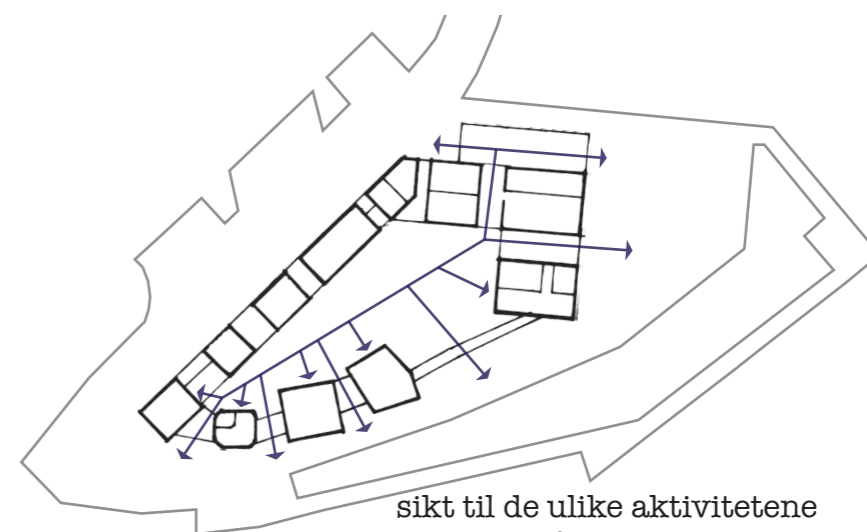
stillesittende aktiviteter

lunt og solrikt uteområde
utelekebod skjermer for vintervind

leke- og oppholdsareal:
boksene: 134 m²
det store rommet: ca 300 m²

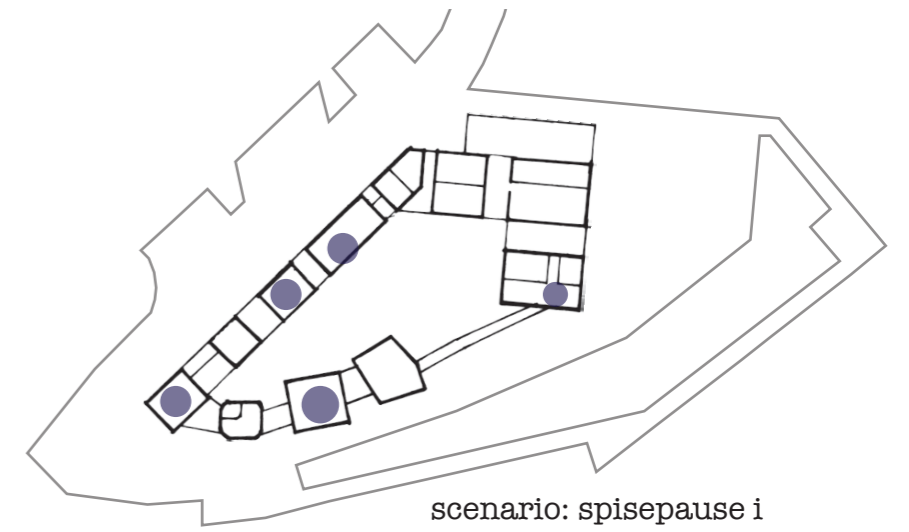
sikt til de ulike aktivitetene
og uteområdene

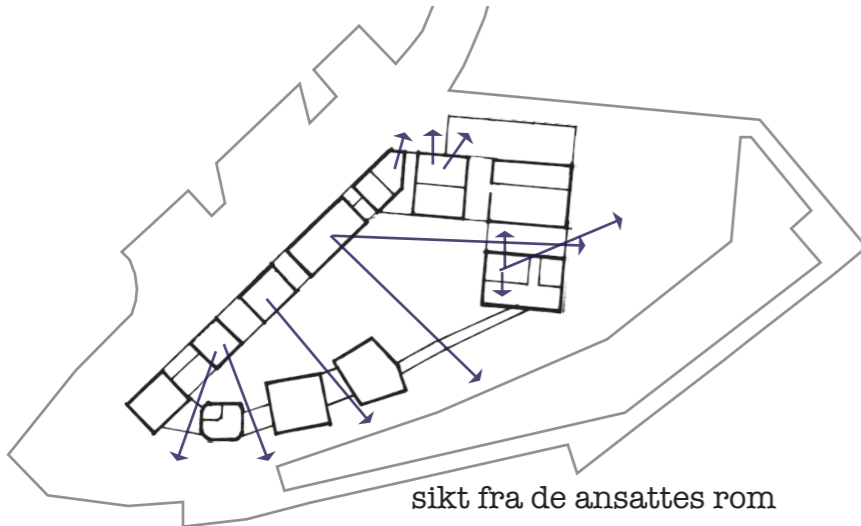
aktiviteter med høyt tempo

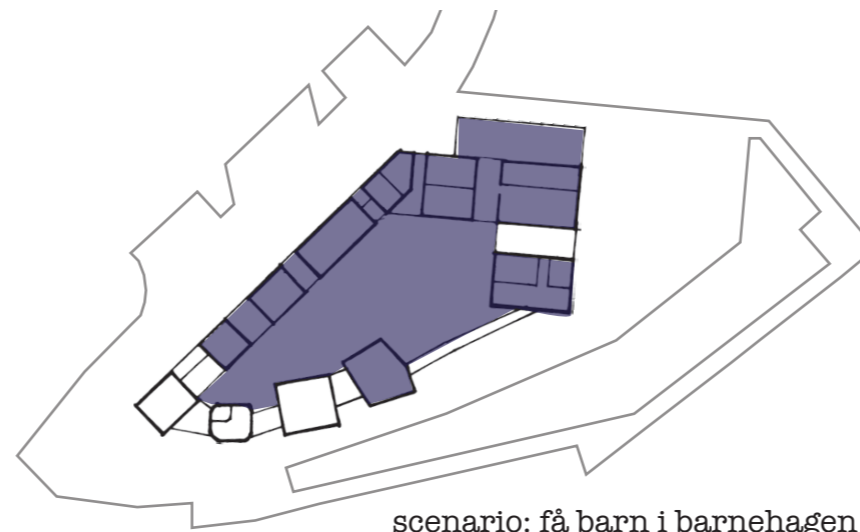
scenario: samlingsstund

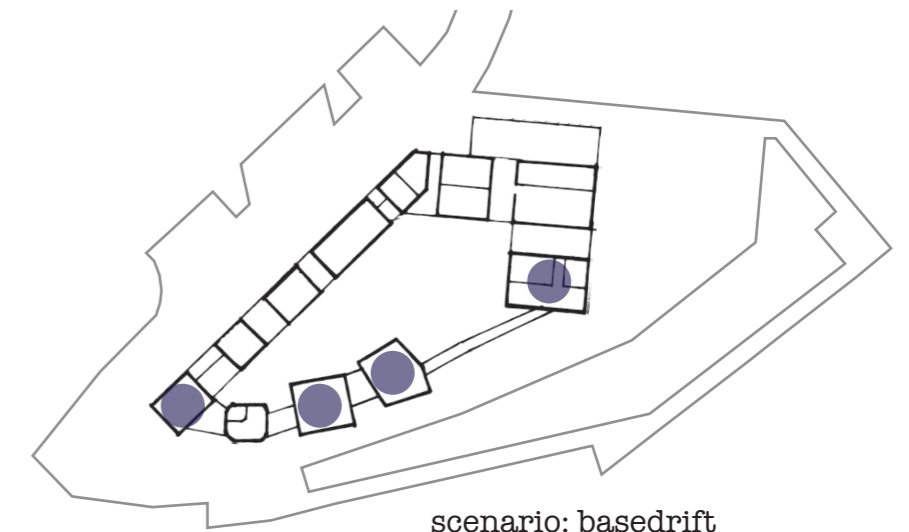
scenario: spisepause i grupper

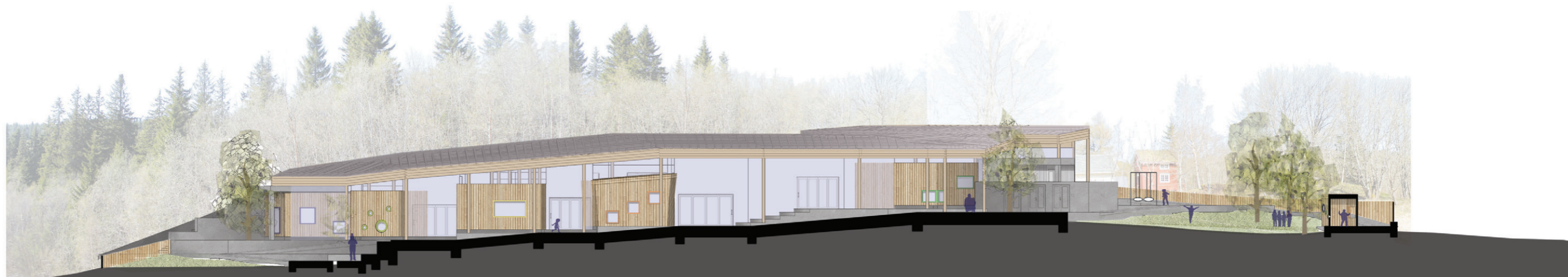
sikt fra de ansattes rom

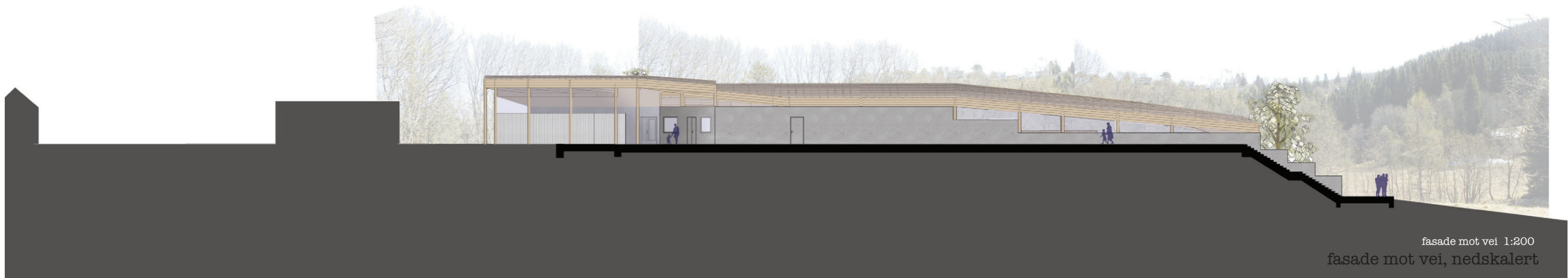
scenario: få barn i barnehagen

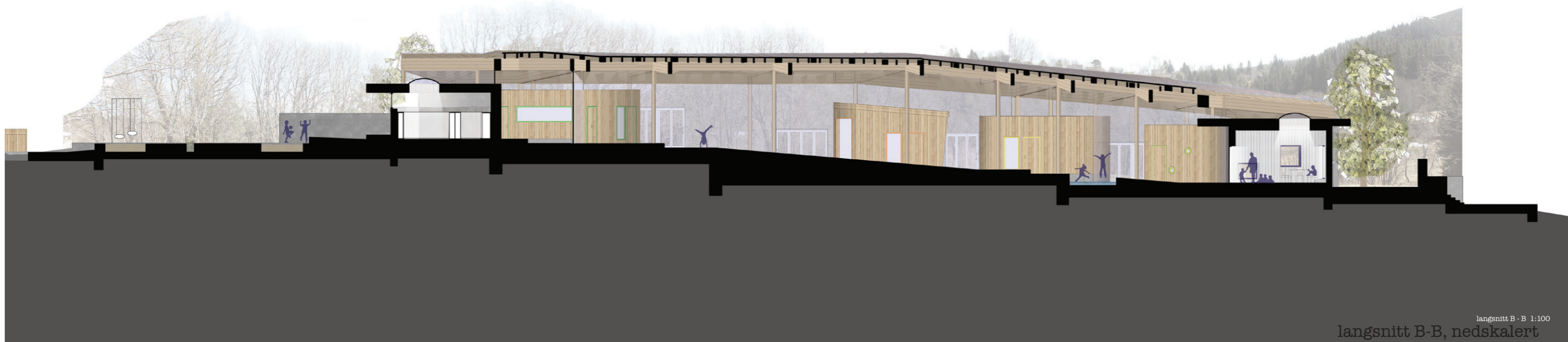
scenario: basedrift

fasade mot uteareal 1:200
fasade mot uteareal, nedskalert

fasade mot vei 1:200
fasade mot vei, nedskalert

langsnitt B-B, nedskalert

langsnitt B - B 1:100

teateret

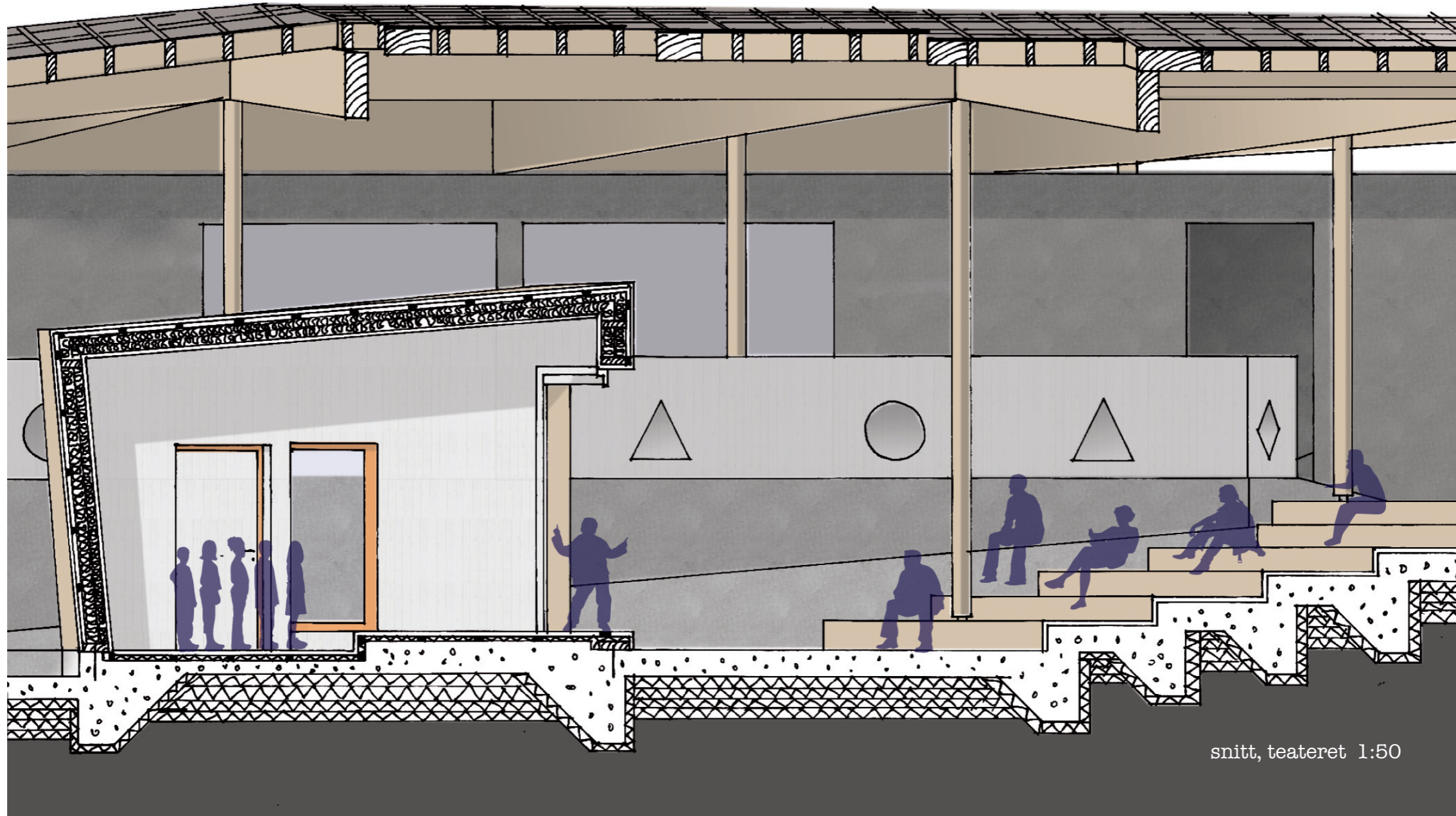
ingen parallelle flater,
for jevn fordeling av
lavfrekvent lyd

intimscene

stor scene

snitt, teateret 1:50

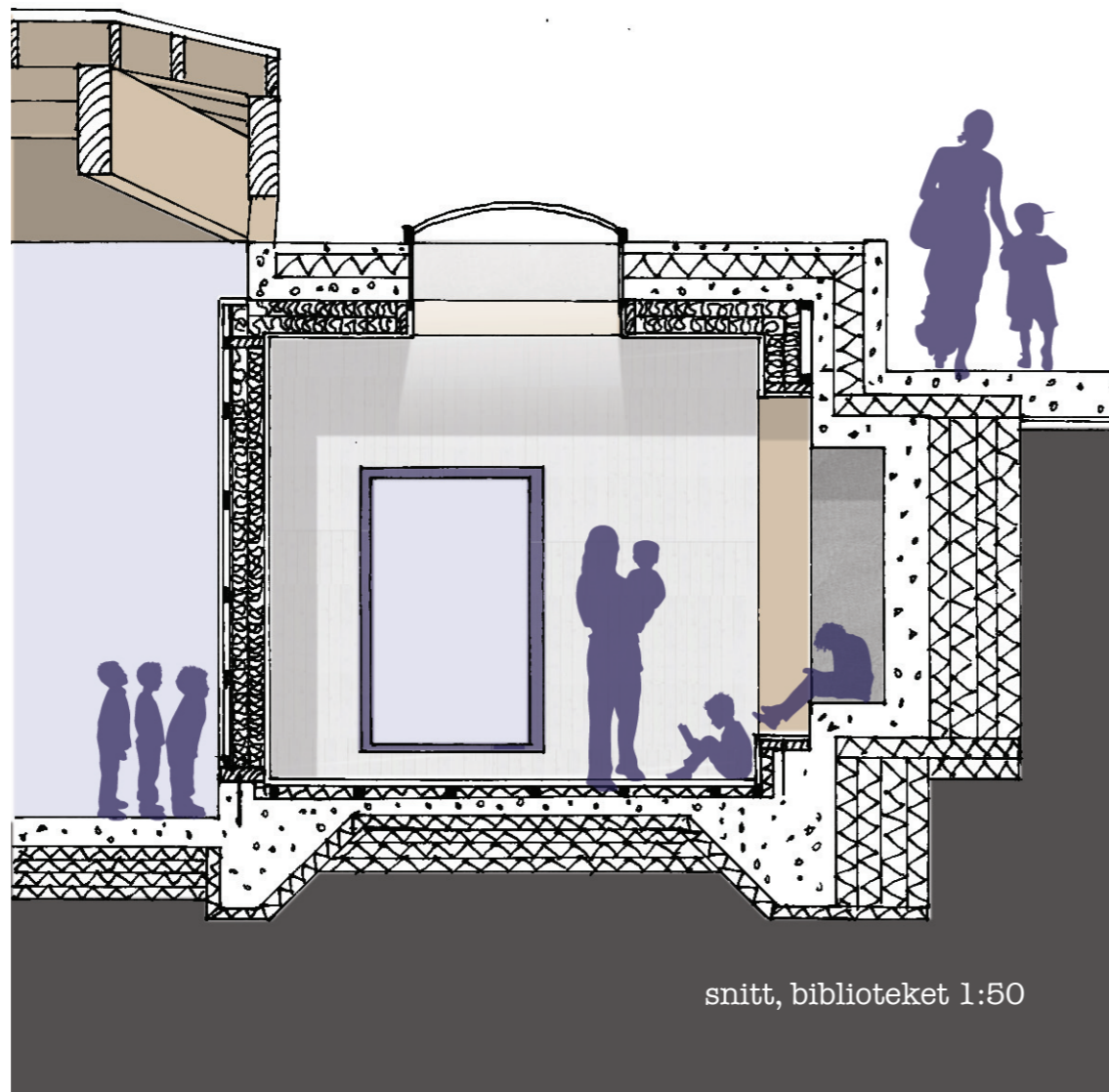
biblioteket

dyttet inn i
betonggrotten

hull i veggen for å
skape forundring og
nysgjerrighet.
Sitte - og bokhylle.

snitt, biblioteket 1:50

biblioteket

det store rommet, vinter

det store rommet, sommer